Dr. Aleš Novak*

NOVOSTI MRS IN MSRP TER DELOVANJE EFRAG

Recent Developments of IASs and IFRSs and Activities of EFRAG

POVZETEK ● *Na dogajanje na področju MRS in MSRP zelo pomembno vpliva sodelovanje med ameriškim FASB in IASB iz Londona. Izhodišče za sodelovanje predstavlja sporazum iz Norwalka iz leta 2002, kateremu je sledil Dogovor o sodelovanju iz leta 2006 in leta 2008 določitev prioritet in mejnikov do sredine leta 2011. V prispevku so predstavljeni najbolj pomembni aktivni projekti IASB. Področja uskupinjevanja, finančnih inštrumentov in merjenja poštene vrednosti so zaradi globalne finančne krize postala zelo urgentna in so po večini v fazi izdanega Osnutka za razjasnitev (angl. Exposure Draft) s predvidenimi datumi izdaje novih standardov že konec leta 2009 ali leta 2010. Projekti o predstavljanju računovodskih izkazov, pripoznavanju prihodkov in najemih pa so v fazi izdanega Dokumenta za razpravo (angl. Discussion Paper) s previdenim zaključkom z izdajo standarda v drugi polovici leta 2011. Na koncu prispevka so predstavljene značilnosti EFRAG, organizacije, ki med drugim svetuje Evropski komisiji v zvezi z uporabo MSRP v EU.*

Ključne besede ● *EFRAG, FASB, finančna kriza, IASB, MSRP.*

1. UVOD

V našem prispevku bomo predstavili novosti na področju mednarodnih računovodskih standardov (odslej MRS) in mednarodnih standardov računovodskega poročanja (odslej MSRP[1]) ter delovanje Evropske svetovalne

*doc.; doktor znanosti s področja ekonomije in poslovnih ved; asistent za področje ekonomike in računovodstva; Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede, Kranj.

[1] MSRP lahko razumemo ožje ali širše. V svojem ožjem pomenu predstavljajo samo standarde, ki jih od aprila 2002 izdaja IASB, v svojem širšem pomenu pa dejansko vključujejo (MRS 1.7):

- mednarodne računovodske standarde – MRS (izdane do aprila 2001),

skupine za računovodsko poročanje (angl. *European Financial Reporting Advisory Group*, odslej EFRAG).

Prispevek ima naslednjo zasnovo: najprej bomo predstavili sodelovanje med IASB in FASB ter vpliv globalne finančne krize, nato si bomo ogledali najpomembenjše aktivne projekte IASB, sledi poglavje o delovanju EFRAG, na koncu je podan zaključek.

2. SODELOVANJE MED IASB IN FASB TER GLOBALNA FINANČNA KRIZA

Glavno dogajanje na področju MRS in MSRP v letu 2009 povzročata dva dejavnika in sicer: a) sodelovanje med IASB in FASB ter b) reakcije na globalno finančno krizo.

Po skupnem sestanku septembra 2002 sta ameriški FASB (angl. *Financial Accounting Standards Board*, slo. Odbor za finančnoračunovodske standarde) in IASB (angl. *International Accounting Standards Board*, slo. Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde)[2] izdala Sporazum iz Norwalka (angl. *Norwalk Agreement*), kjer sta se obvezala, da se bosta po svojih najboljših močeh trudila, da postanejo obstoječi standardi v celoti kompatibilni takoj, ko bo to praktično izvedljivo in da bo delo obojih koordinirano tako, da se bo dosežena kompatibilnost vzdrževala.

Februarja 2006 sta FASB in IASB izdala Dogovor o sodelovanju (angl. *Memorandum of Understanding*), v katerem sta določila relativne prioritete pri skupnem delu v obliki mejnikov (angl. *milestones*) do leta 2008. Na podlagi tega dogovora je prišlo do naslednjih večjih sprememb ameriških računovodskih standardov oziroma splošno sprejetih načel računovodskega poročanja (angl. *Generally Accepted Accounting Principles*, odslej ameriški GAAP): nov standard SFAS 159 *Fair Value Option for Financial Assets and Liabilities* in vključitev pristopa iz MRSP za sredstva pri raziskovanju in razvijanju, pridobljena pri poslovnih združitvah (SFAS 141R *Business*

- pojasnila Strokovnega odbora za pojasnjevanje - SOP (angl. *Standing Interpretations Committee* – SIC) (izdana do marca 2002),
- mednarodne standarde računovodskega poročanja – MSRP (izdani od aprila 2002 naprej) in
- pojasnila Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (angl. *International Financial Reporting Interpretations Committee*, krajše IFRIC) – pojasnila OPMSRP (izdana od marca 2002 naprej).

V prispevku se večinoma uporablja širši pomen MSRP.

[2] IASB je nastal leta 2001 s preoblikovanjem Sveta za mednarodne računovodske standarde (angl. *International Accounting Standards Comittee*, krajše IASC), ustanovljenega leta 1973.

Combinations). V okviru MRSP pa je bil izdan nov standard o stroških izposojanja (MRS 23) in MSRP 8 *Poslovni odseki.*

Aprila 2008 sta FASB in IASB na novo določila prioritete in mejnike do leta 2011. Do junija 2011 naj bi bili na podlagi skupnih projektov izdani enaki novi standardi o predstavljanju računovodskih izkazov (angl. *Financial statement presentation*), najemih (angl. *Leases*), razločevanju med dolgovi in kapitalom (angl. *Liabilites and equity distinctions*) in pripoznavanju prihodkov (angl. *Revenue recognition*).

Mejnik 2011 pa sovpada tudi z datumom odločitve, ali bodo MSRP postali obvezni standardi zunanjega računovodskega poročanja tudi v ZDA. Tako je leta 2007 ameriška Komisija za vrednostnice in borze (angl. *Securities and Exchange Commission*, odslej SEC) odpravila zahtevo po pobotanju (*reconciliation*) računovodskih izkazov družb, ki so registrirane v ZDA in uporabljajo MSRP. 14. novembra 2008 je SEC izdala »IFRS roadmap« za prehod na MSRP za poslovna leta po 15. decembru 2014, z zgodnjo poskusno rabo že 15. decembra 2009.

Na štirih področjih pa sta oba omenjena izdajatelja računovodskih standardov v različnih fazah projektov, čeprav je navkljub temu tudi tu končni cilj izdaja enakih računovodskih standardov do junija 2011. Ta štiri področja so: konsolidiranje tj. uskupinjevanje (angl. *Consolidation*), odprava pripoznanja (angl. *Derecognition*), merjenje poštene vrednosti (angl. *Fair value measurement*) in pozaposlitveni zaslužki, vključno s pokojninami (angl. *Post employment benefits, including pensions*).

Prva tri področja, ki bodo podrobneje predstavljena v nadaljevanju (3. poglavje), so zaradi globalne finančne krize in priporočil skupine držav G20 ter Foruma za finančno stabilnost[3] postala še urgentnejša, tako da se novi standardi za ta področja pričakujejo že konec leta 2009 (uskupinjevanje) oziroma v letu 2010.

So se pa prve reakcije na finančno krizo začele že junija 2008, medtem ko je prva okrogla miza na to temo bila organizirana v Londonu 14. novembra 2008.

[3] Angl. *Financial Stability Forum.* Forum za finančno stabilnost je bil ustanovljen z namenom, da identificira šibke točke in razvija ter izvaja odločne regulativne, nadzorne in druge politike v interesu finančne stabilnosti. Vanj so vključeni pomembni predstavniki nacionalnih finančni oblasti (centralni bank, regulativnih in nadzornih oblasti ter ministrstev za finance), mednarodnih finančnih inštitucij ter izdajateljev računovodskih izkazov. Forum vodi Mario Draghi, guverner Banca d 'Italia.

3. NAJPOMEMBNEJŠI AKTIVNI PROJEKTI IASB

V tem poglavju predstavljamo najpomembenjše aktivne projekte IASB. Tako bodo zraven omenjenih treh področij (uskupinje vanje, v okviru finančnih inštrumentov odprava pripoznanja in merjenje poštene vrednosti) zvrstili še finančni instrumenti, predstavljanje računovodskih izkazov, pripoznavanje prihodkov in najemi.

3.1. Uskupinjevanje

IASB je že junija 2003 v svoj aktivni načrt dela (angl. *agenda*)[4] uvrstil projekt o konsolidiranju tj. uskupinjevanju z namenom izdati MSRP, ki bo nadomestil MRS 27 *Skupinski in posamični računovodski izkazi* ter SOP-12 *Uskupinjevanje – enote za posebne namene* [5]. Na podlagi priporočil Foruma za finančno stabilnost je IASB pospešil projekt in tako že 18. decembra 2008 izdal Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) *ED 10 Skupinski računovodski izkazi* (z rokom za pošiljanje komentarjev 20. marec 2009).

MRS 27 opredeljuje obvladovanje kot zmožnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Nadaljnja navodila (angl. *guidance*), kdaj mora podjetje uskupiniti enote za posebne namene (angl. *special purpose entities*), so podana v SOP-12. Vseeno pa so mnogi ugotavljali, da se uskupinjevalna modela v MRS 27 in SOP-12 med seboj razlikujeta. Tako so nekateri oznanili, da imajo težave pri določanju

[4] Postopek izdaje standarda je navadno sledeč. Najprej seveda mora obstajati problem ali potreba po novi rešitvi. Debata o potencialnih projektih in sprejemanje odločitev o sprejetju novih projektov poteka na javnih sejah IASB. Ko se IASB odloči, da bo določen projekt uvrstil v svoj aktivni načrt dela (angl. *agenda*), se določi načrt uresničitve projekta ter oblikuje projektni tim, po potrebi pa se lahko za posamezno področje ustanovi tudi dodatna delovna skupina (angl. *Working Group*) strokovnjakov. Naslednji korak praviloma predstavlja oblikovanje in izdajo Dokumenta za razpravo (angl. *Discussion Paper*), ki temeljito osvetljuje določeno problematiko, predstavlja možne pristope k reševanju problematike, podaja začetna stališča IASB ter poziva k pošiljanju komentarjev, pri čemer se za pošiljanje komentarjev zagotovi najmanj 120 dni. Po preteku omenjenega obdobja projektni tim za potrebe IASB analizira in povzame prejete pripombe ter jih objavi na spletni strani IASB. V vsakem primeru pa se mora pred izdajo standarda oblikovati in objaviti Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*), ki predstavlja glavno sredstvo komunikacije z zainteresirano javnostjo o tovrstni problematiki in kjer so že pretehtani tudi morebitni komentarji na morebitni predhodno izdani Dokument za razpravo. Pri Osnutku za razjasnitev se potem zvrstijo enaki postopki kot pri Dokumentu za razpravo. IASB potem na svojih srečanjih pretehta prispele komentarje in po potrebi spodbudi še dodatno izmenjavo mnenj, pri čemer se morebitne spremembe Osnutka za razjasnitev sproti objavljajo na spletni strani UOMRS. Če so dileme še vedno prehude, se lahko izda nov Osnutek za razjasnitev, čemur seveda sledi enak že omenjeni postopek. Ko pa se razrešijo še zadnje dileme, se potem pripravi sam standard. Več na to temo v Novak (2007, str. 5).

[5] Angl. *SIC-12 Consolidation - Special Purpose Entities*.

področja (angl. *scope*) MRS 27 oziroma SOP-12, s čimer je v praksi prihajalo do nezaželene različnosti (angl. *diversity*) in manjše primerljivosti skupinskih računovodskih izkazov, prav tako pa tudi do mogočih dodatnih možnosti za strukturiranje z namenom »uiti« uskupinjenju (ED 10.8).

ED 10 prinaša novo opredelitev obvladovanja (angl. *control*) in povezana navodila za uporabo, tako da bo lahko model obvladovanja iz ED 10 univerzalen za vse primere; ter izboljšana razkritja o uskupinjenih in neuskupinjenih podjetjih.

ED 10 vsebuje naslednjo opredelitev obvladovanja: »Poročajoče podjetje obvladuje drugo podjetje, ko ima poročajoče podjetje zmožnost usmerjanja dejavnosti tega drugega podjetja z namenom dosegati donose[6] za poročajoče podjetje«.[7]

Tako lahko posledično podjetje obvladuje samo ena oseba ter lahko obstajajo okoliščine, ko podjetja ne obvladuje nihče (ED 10.11).

Opredelitev obvladovanja vsebuje tri sestavine: zmožnost (angl. *power*), donose (angl. *returns*) in povezavo med močjo in donosi. IASB meni da je zmožnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah drugega podjetja iz MRS 27 samo ena izmed načinov imeti zmožnost usmerjati dejavnosti drugega podjetja. Zmožnost usmerjati se lahko doseže na številne načine, med drugim tudi z posedovanjem glasovalnih pravic, s posedovanjem opcij ali konvertibilnih inštrumentov, preko pogodbenih določil, s kombinacijo vsega navedenega; ali preko agenta ki ima možnost usmerjati dejavnosti v korist obvladujočega podjetja (ED 10.12).

Po drugi strani pa poročajočemu podjetju ni potrebno uveljaviti (angl. *exercise*) svoje zmožnosti usmerjati dejavnosti drugega podjetja, da obvladuje to drugo podjetje. Poročajoče podjetje lahko ima zmožnost usmerjati tudi če, na primer, ni uveljavilo svojih glasovalnih pravic ali delniških opcij za pridobitev, ali tudi če ne usmerja aktivno dejavnosti drugega podjetja (ED 10.13).

Zanimivo je, da so trije člani IASB (R. Garnett, J. Leisenring in J. Smith) glasovali proti izdaji ED 10, ker po njihovem mnenju iz njega ni jasno ali ED 10 zahteva uskupinjenje, ko poročajoče podjetje obvladuje drugo podjetje ali ko ima <u>zmožnost</u> obvladovanja drugega podjetja. Ti trije člani, na primer, menijo da v primeru, če podjetje poseduje uveljavitvene delniške opcije ali druge pravice, katere bi, če bi bile uveljavljene, pomenile obvladovanje, se le-te morajo upoštevati v presoji obvladovanja, če so stroški njihove uveljavitve fiksni. ED 10 pa nalaga da se delniške opcije jemljejo v obzir samo, ko se ocenjujejo dejstva in okoliščine obvladovanja.

---

[6] Donosi (angl. *returns*) so bolj splošen termin od termina »koristi« (angl. *benefits*) iz opredelitve obvladovanja iz MRS 27, kajti donosi so lahko tudi negativni (ED 10.14).

[7] *A reporting entity controls another entity when the reporting entity has the power to direct the activities of that other entity to generate returns for reporting entity* (ED 10.10).

EFRAG v svojem pismu s komentarji (angl. *Comment Letter*) piše, da iz predlaganega pristopa v ED 10 ni jasno razvidno ali le-ta vsebuje koncept tveganja in koristi iz SOP-12 ter meni, da bi model obvladovanja iz ED 10 moral omenjeni koncept eksplicitno vsebovati. Zaradi številnih nejasnosti je EFRAG mnenja, da ED 10 ne bi predstavljal izboljšanja obstoječih MSRP. Zaradi tega EFRAG predlaga, da se projekt razdeli na dva dela in da se IASB najprej prednostno posveti boljšim razkritjem, s čimer bi zagotovili hitro in razmeroma učinkovito reakcijo na krizo, hkrati pa bi se pridobilo nekaj potrebnega časa za razvoj bolj robustnega principa uskupinjena.

Nov standard se po načrtu dela iz 1. avgusta 2009 pričakuje v zadnji četrtini tega leta.

3.2. Finančni inštrumenti

Kot odgovor na finančno krizo je IASB od junija 2008 naprej napravil kar nekaj korakov na področju finančnih inštrumentov. Po našem mnenju sta najbolj pomembna dva, ki ju opisujemo spodaj.

IASB je predvsem zaradi hudega pritiska Evropske komisije po zagotovitvi enakih pogojev (angl. *equal level playing field*) s pripravljavci računovodskih izkazov na podlagi ameriških GAAP 13. oktobra 2008 mimo siceršnjega procesa sprejemanja (angl. *due process*) izdal spremembe MRS 39 *Finančni inštrumenti: pripoznavanje in merjenje* ter MSRP 7 *Finančni inštrumenti: razkritja*. Spremembe MRS 39 omogočajo ponovno razvrstitev (angl. *reclassification*) neizpeljanih finančnih sredstev, ki so uvrščena kot v posesti za trgovanje (angl. *held for trading*) ob enakih pogojih kot je to možno po ameriških SFAS 115 *Obračunavanje nekaterih naložb v dolgovne in kapitalske vrednostnice*[8] in SFAS 65 *Obračunavanje nekaterih hipotekarnih bančnih aktivnost*[9] t.j. ob redkih okoliščinah, ki izhajajo iz enega dogodka (angl. *event*), ki je nenavaden (angl. *unusual*) in za katerega je zelo verjetno, da se ne bo ponovil v bližnjem obdobju. Poslabšanje na svetovnih finančnih trgih v tretjem četrtletju leta 2008 je mogoč primer omenjenih redkih okoliščin[10]. Podjetja, ki so to želela, so lahko uporabila te spremembe MRS 39 od 1. julija 2008 naprej. Standard je bil odobren (angl. *endorsed*) za uporabo v Evropski uniji (odslej EU) v rekordnem času – v Uradnem listu EU je bil objavljen že 16. oktobra 2008, torej tretji dan po izdaji!

[8] FASB Statement of Financial Accounting Standards No. 115 *Accounting for Certain Investments in Debt and Equity Securities*.

[9] FASB Statement of Financial Accounting Standards No. 65 *Accounting for Certain Mortgage Banking Activities.*

[10] Zraven tega je IASB v teh spremembah MRS 39 odločil, da se finančna sredstva, ki bi sicer ustrezala opredelitvi posojil in terjatev, lahko premestijo iz kategorije za prodajo razpoložljiva finančna sredstva v kategorijo posojila in terjatve, kadar podjetje namerava posojila in terjatve imeti v posesti do dogledne prihodnosti oziroma do zapadlosti.

5. marca 2009 je IASB izdal prenovljen standard MSRP 7 *Finančni inštrumenti: razkritja*, s čimer je izboljšal obvezna razkritja v zvezi z merjenjem po pošteni vrednosti (po vzoru ameriških standardov razkritja v zvezi s tri-razredno hierarhijo merjenja poštene vrednosti in o relativni zanesljivosti merjenja poštene vrednosti) in okrepil obstoječa načela o razkritjih v zvezi z likvidnostnim tveganjem pri finančnih inštrumentih. Prenovljeni MSRP 7 se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začno 1. januarja 2009 ali kasneje, pri čemer podjetjem v prvem letu primerjalnih razkritij ne bo potrebno pripraviti. Standard bo predvidoma odobren (angl. *endorsed*) za uporabo v EU v zadnji četrtini tega leta.

Finančni inštrumenti pa so seveda tudi v središču tako imenovanih s finančno krizo povezanih projektov (angl. *financial crisis related projects*). IASB ima tako v svojem aktivnem načrtu dela 3 projekte, povezane s finančnimi inštrumenti:

a) Nadomestitev MRS 39 *Finančni inštrumenti: pripoznavanje in merjenje*,

b) Odprava pripoznanja finančnih inštrumentov in

c) Finančni inštrumenti z značilnostmi kapitala.

V nadaljevanju si bomo zaradi omejenega prostora podrobneje ogledali po našem mnenju najpomembnejšega pod točko a). Kljub temu pa poudarjamo, da je IASB 31. marca 2009 izdal Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) *Odprava pripoznanja: predlagane spremembe MRS 39 in MSRP 7* in 28. februarja 2008 Dokument za razpravo (angl. *Discussion Paper*) *Finančni inštrumenti z značilnostmi kapitala*.

3.2.1. Nadomestitev MRS 39

Projektni načrt IASB v zvezi z nadomestitvijo MRS 39 obsega tri glavne faze:

a) Faza 1: Razvrščanje in merjenje. IASB je 14. julija 2009 izdal Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) *Finančni inštrumenti: razvrščanje in merjenje* (odslej ED). ED predlaga dve primarni kategoriji za merjenje finančnih inštrumentov. Finančno sredstvo ali finančna obveznost bi se merila po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena dva pogoja:

   i) inštrument ima lastnosti osnovnega t.j. enostavnega posojila (angl. *basic loan features*) in

   ii) inštrument se upravlja na podlagi pogodbenega donosa (angl. *contractual yield*).

   Finančno sredstvo ali finančna obveznost, ki ne izpolnjuje teh dveh pogoje, bi se merila po pošteni vrednosti. ED zadržuje možnost iz MRS 39, da podjetje ob začetnem pripoznanju označi (angl. *designate*) katerokoli finančno sredstvo ali finančno obveznost po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in sicer samo, kadar odpravlja ali občutno zmanjšuje nedoslednosti na

področju merjenja ali pripoznavanja, včasih označena kot »slaba računovodska rešitev« (angl. *accounting mismatch*), ki bi sicer izhajala iz merjenja sredstev oziroma dolgov ali pripoznavanja dobičkov in izgub iz tega naslova na različnih podlagah.

Naložba v kapitalske inštrumente seveda ne more izpolnjevati pogojev za merjenje po odplačni vrednosti zato, ker ne more imeti lastnosti osnovnega t.j. enostavnega posojila. Ker so določeni kapitalski inštrumenti kupljeni za strateške namene in ne z glavnim namenom iztržiti dobičke iz porasta vrednosti inštrumenta ali dividend, zato ED dopušča možnost, da se ob začetnem pripoznanju lahko podjetje odloči, da bo spremembe poštene vrednosti teh tako imenovanih strateških kapitalskih inštrumentov obračunavalo v kapitalu t.j. v okviru drugih sestavin vseobsegajočega poslovnega izida (angl. *other comprehensive income*). Tukaj bi bile predstavljene tudi dividende od takšnih naložb, ob iztrženju se tovrstni dobički in izgube ne bi prenašali v temeljni poslovni izd, ampak neposredno v zadržani dobiček (angl. *retained earnings*), pa tudi oslabitve se ne bi obračunavale.

Rok za pošiljanje komentarjev je 14. september 2009, torej pičla dva meseca, pa še to v poletnem času! IASB se je obvezal, da bo izdal standard še v času, da bi lahko podjetja, če bi želela, uporabljala standard za letne računovodske izkaze za obdobja, ki se začno 1. januarja 2009 ali pozneje.

b) Faza 2: Metodologija slabitev. IASB namerava izdati Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) za to področje oktobra 2009.

c) Faza 3: Obračunavanje varovanja pred tveganjem. IASB namerava izdati Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) za to področje decembra 2009.

IASB načrtuje zamenjavo celotnega MRS 39 enkrat leta 2010, vendar z začetkom obvezne uporabe za računovodske izkaze šele za obdobja, ki se začno 1. januarja 2012 ali kasneje.

3.3. Merjenje poštene vrednosti

Številni MSRP zahtevajo ali dopuščajo merjenje določenih sredstev, dolgov in kapitalskih inštrumentov po pošteni vrednosti. Tako tudi napotke (angl. *guidance*) o pošteni vrednosti najdemo v številnih standardih, pri čemer so le-ti zaradi nastanka v različnih obdobjih neenotni in v večini primerov dokaj skopi. Zato se je IASB odločil, da bodo po vzoru ameriškega SFAS 157 *Merjenja po pošteni vrednosti*[11] vsi napotki za kakršnakoli merjenja po pošteni vrednosti na enem mestu.

[11] FASB Statement of Financial Accounting Standards No. 157 *Fair Value Measurements* je bil izdan septembra 2006, v uporabi za računovodske izkaze za obdobja, ki se začno 15. novembra 2007 ali pozneje.

IASB je maja 2009 izdal Osnutek za razjasnitev (angl. Exposure Draft) Merjenje poštene vrednosti (odslej ED) z rokom za pošiljanje komentarjev 28. september 2009. ED v veliki meri temelji na ameriškem SFAS 157 in v bistvu razlaga, kako meriti pošteno vrednost in ne uvaja novih zahtev, kdaj in kaj meriti po pošteni vrednosti, kajti to je še naprej prepuščeno posameznim standardom.

ED med drugim prinaša tudi drugačno opredelitev poštene vrednosti[12], kjer je poštena vrednost opredeljena kot cena, ki bi se dobila ob prodaji sredstva ali ob prenosu dolga v navadnem poslu med udeleženci na trgu na dan merjenja.[13] Merjenje po pošteni vrednosti predpostavlja, da se posel prodaje oziroma prenosa zgodi na najbolj ugodnem trgu do katerega ima podjetje dostop. Kadar na dan merjenja ni dejanskega posla, merjenje po pošteni vrednosti predpostavlja hipotetičen posel na ta dan in sicer iz perspektive udeleženca na trgu, ki poseduje sredstvo oziroma dolguje, kar predstavlja osnovo za oceno prodajne cene sredstva oziroma cene prenosa dolga.

Ker je meritveni cilj izhodna cena (angl. *exit price*), merjenje po pošteni vrednosti vrednosti zahteva identifikacijo določenega sredstva oziroma dolga, identifikacijo najbolj ugodnega trga in izbor ustrezne metode vrednotenja (angl. *valuation technique*).

ED pa tudi izboljšuje razkritja v zvezi s pošteno vrednostjo, s čimer se uporabnikom računovodskih izkazov zagotavljajo informacije za presojo vhodnih podatkov (angl. *inputs*) t.j. predpostavk, uporabljenih pri merjenju poštene vrednosti. Podobno kot v že omenjenih spremembah MSRP 7 *Finančni inštrumenti: razkritja* ED po vzoru SFAS 157 predlaga tri-razredno hierarhijo poštene vrednosti. Omenjena hierarhija temelji na relativni zanesljivosti vhodnih podatkov (angl. *inputs*), ki se lahko uporabljajo pri različnih metodah merjenja poštene vrednosti, in ne na metodah merjenja poštene vrednosti. Iz hierarhije se da potem razločno razbrati, kateri vhodni podatki imajo pri merjenju poštene vrednosti večjo težo od drugih. Največjo težo imajo kotirane cene (angl. *quoted prices*) iz delujočih trgov (angl. *active markets*) za identična sredstva ali dolgove, na katere ima podjetje dostop na datum merjenja in tvorijo 1. razred vhodnih podatkov. Najmanjšo težo imajo vhodni podatki, ki ne temeljijo na tržnih podatkih in tvorijo najnižji 3. razred vhodnih podatkov. Kljub temu pa je tudi tukaj meritveni cilj izhodna cena iz perspektive udeleženca na trgu, ki poseduje sredstvo oziroma dolguje. Najbolj tipična primera 2. razreda vhodnih podatkov predstavljajo kotirane cene iz delujočih trgov za podobna sredstva ali dolgove oziroma kotirane cene za identična sredstva ali dolgove iz nedelujočih trgov.

---

[12] Sedanja definicija poštene vrednosti se glasi: »Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče zamenjati sredstvo ali poravnati dolg med dobro obveščenima in voljna strankama v premišljenem poslu.« (npr. MRS 2. 6).

[13] Fair value is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date.

Nov standard se po načrtu dela iz 1. avgusta 2009 pričakuje v drugi četrtini leta 2010.

3.4. Predstavljanje računovodskih izkazov

Kot smo že omenili, je to skupni projekt IASB in FASB, katerega cilj je razviti skupen, kakovosten standard za predstavljanje informacij v računovodskih izkazih. Tudi ta projekt se izvaja v več fazah, pri čemer se je faza A že končala in sicer z izdajo prenovljenega MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (izdan septembra 2007, za uporabo v EU odobren decembra 2008), ki ureja vsebino in obliko popolnih računovodskih izkazov. Trenutno poteka faza B, njej pa sledi faza C, ki naj bi se predvidoma osredotočila na medletno poročanje.

IASB je oktobra 2008 izdal Dokument za razpravo (angl. *Discussion Paper*) *Začetna stališča v zvezi s predstavljanjem računovodskih izkazov* (odslej DP) s šestmesečnim rokom za pošiljanje komentarjev.

DP uvaja tri glavne predstavitvene principe. Tako naj bi računovodski izkazi

a) Prikazali »povezano« (angl. *cohesive*) finančno sliko, tako da bi bile povezave med postavkami v računovodskih izkazih jasne.

b) »Razdruževali« (angl. *disaggregate*) informacije, pri čemer bi bile dejavnosti financiranja ločene od poslovnih dejavnosti in ustavljenega poslovanja.

c) Predstavljali informacije o likvidnosti in finančni fleksibilnosti, na podlagi česar bi lahko uporabniki ocenili zmožnost podjetja poravnavati obveznosti.

Predlagani predstavitveni model izgleda takole:

Izkaz stanja	**Izkaz obsežnega dohodka (SoCI)**	**Izkaz denarnih tokov**
Business (sekcija) Poslovna (*operating*) sredstva in obveznosti Investicijska (*investing*) sredstva in obveznosti	**Business** Poslovni prihodki in odhodki Investicijski prihodki in odhodki	**Business** Poslovni denarni tokovi Investicijski denarni tokovi
Finančna (sekcija) Finančna sredstva Finančne obveznosti	**Finančna** Prihodki finančnih sredstev Odhodki finančnih obveznosti	**Finančna** Denarni tokovi fin. sredstev Denarni tokovi fin. obveznosti
Davki	**Davki** na nadaljujoče se poslovanje (business and financing)	**Davki**

Izkaz stanja	**Izkaz obsežnega dohodka (SoCI)**	**Izkaz denarnih tokov**
Ustavljeno poslovanje	**Ustavljeno poslovanje,** po davkih	**Ustavljeno poslovanje**
	Drugi obsežni dohodek *(OCI)*, po davkih	
Kapital		**Kapital**

V predlaganem predstavitvenem modelu je razvrstitev sredstev in obveznosti do virov sredstev osnova za razvrstitev sprememb teh postavk v izkazu obsežnega dohodka (SoCI) in izkazu denarnih tokov. Razvrstitev sredstev in obveznosti do virov v poslovne (*business*) in finančne dejavnosti temelji na takoimenovanem »poslovodskem pristopu« (angl. *management approach*).

DP predlaga tudi obvezno rabo neposredne metode za izdelavo izkaza denarnih tokov ter obvezno pripravo »uskladitvene tabele« v pojasnilih, ki postavke iz izkaza obsežnega dohodka »usklajuje« s postavkami iz izkaza denarnih tokov.

Predlagana »uskladitvena tabela« izgleda takole:

	Spremembe sredstev in obveznosti do virov sredstev					
	Ne iz »ponovne izmere«			Iz »ponovne izmere«		
	Denarna komponenta	Nedenarne (*accrual*) komponente				
A	B	C	D	E	F	G
Postavka v izkazu den. tokov	Denarni tokovi	Razmejevanja in alokacije	Redno spreminjanje (poštene) vrednosti	Druge ponovne izmere	Obsežni dohodek (B+C+D+E)	Postavka v izkazu obsežnega dohodka

Glavni namen »uskladitvene tabele« je razčleniti spremembe sredstev in obveznosti do virov sredstev iz zornega kota subjektivnosti in trajnosti (*persistence*) in sicer na ravni vrstic, s čimer bi uporabniki računovodskih izkazov dobili več informacij o »kakovosti« in lastnostih poslovno-izidnih tokov.

Prvi korak pri »uskladitveni tabeli« je »razčlenitev« postavk obsežnega dohodka (CI) v denarne (angl. *cash*) in nedenarne (angl. *accrual*) komponente. Iz nedenarne komponente se nato izločijo tiste, ki izhajajo iz ponovne izmere (angl. *remeasurement*). Naslednji korak predstavlja razločevanje med »rednimi« (*recurring*) in »drugimi« ponovnimi merjenji.

EFRAG se je v svojem pismu s komentarji načeloma strinjal s tremi predlaganimi predstavitvenimi principi, vendar opozarja, da preveč rigidna »povezanost« morda ne bo zagotavljala koristnih informacij, hkrati pa predlaga, da se »razdruževanje« namesto v samih računovodskih izkazih raje opravlja v pojasnilih k računovodskim izkazom. EFRAG je bil odločno proti obvezni rabi neposredne metode za izdelavo izkaza denarnih tokov, ker predvidene koristi ne bi odtehtale morebitnih stroškov njene rabe. EFRAG je nasprotoval tudi z njo tesno povezani obvezni pripravi »uskladitvene tabele«, ki je preveč glomazna in bi bila preveč zahtevna za pripravo, ter priporočil osredotočenje na nekatere najbolj pomembne postavke in na lažjo identifikacijo sprememb poslovno-izidnih tokov iz naslova sprememb poštene vrednosti.

Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) se po načrtu dela IASB iz 1. avgusta 2009 pričakuje v drugi četrtini leta 2010.

3.5. Pripoznavanje prihodkov

Tako kot številni predstavljeni projekti je tudi ta skupni projekt IASB in FASB. V MSRP pokrivata področje pripoznavanja prihodkov (od prodaje) dva standarda in sicer MRS 18 *Prihodki* in MRS 11 *Pogodbe o gradbenih delih*, ki pa vsebujeta različna principa za pripoznavanje prihodkov. V ZDA to področje pokrivajo številni standardi, pri čemer so mnogi med njimi panožni (angl. *industry specific*), tako da nekateri med njimi lahko povzročijo navzkrižja pri obračunavanju podobnih poslov. Glavni cilj tega projekta je izdati enoten standard, ki bo zagotavljal robustno ogrodje za pripoznavanje prihodkov iz pogodb s kupci o dobavi blaga in storitev.

19. decembra 2008 sta obe organizaciji hkrati izdali Dokument za razpravo (angl. *Discussion Paper*) *Začetna stališča v zvezi s pripoznavanjem prihodkov iz pogodb s kupci* (odslej DP) s šestmesečnim rokom za pošiljanje komentarjev.

DP predlaga, da se prihodki (od prodaje) pripoznavajo na podlagi obračunavanja pogodbe s kupcem. Ko podjetje sklene s kupcem pogodbo, pridobi od kupca pravico do plačila in prevzame obveze, da bo kupcu priskrbelo blago in storitve, tako imenovane »izvršitvene obveze« (angl. *performance obligation*).

Kombinacija teh pravic in obvez posledično pripelje do čiste pogodbene pozicije (angl. *net contract position*), ki je lahko čisto sredstvo ali čista obveznost. Prihodki izhajajo iz »porasta« čiste pogodbene pozicije v času trajanja pogodbe. Tako v bistvu DP predlaga, da bi podjetje pripoznalo prihodek (od prodaje) takrat, ko izpolni svojo izvršitveno obvezo iz pogodbe, z drugimi besedami ko kupcu priskrbi blago ali storitev. Izpolnitev izvršitvene obveze namreč poveča čisto pogodbeno pozicijo. Iz opisanega je torej razvidno, da je predlagani princip pripoznavanja prihodkov (od prodaje) podoben principu iz MRS 18 *Prihodki*.

EFRAG v svojem pismu s komentarji ne podpira predlaganega modela pripoznavanja prihodkov, ampak kot alternativo ponuja svoj hibridni model, ki ne izključuje principa pripoznavanja glede na stopnjo dokončanosti posla, ki je značilen za MRS 11.

Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) se po načrtu dela IASB iz 1. avgusta 2009 pričakuje v drugi četrtini leta 2010.

3.6. Najemi

Glavni računovodski standard za področje najemov v MSRP je MRS 17 *Najemi*. V okviru tega standarda se najem razvrsti kot finančni najem, če se pri njem na najemnika prenesejo skoraj vsa tveganja in koristi, povezani z lastništvom. Posledično pripozna najemnik v svoji bilanci stanja sredstvo, ki je predmet najema in obveznost za plačilo najemnin. Če pa do pomembnega prenosa tveganj in koristi, povezanih z lastništvom ne pride, se najem razvrsti kot poslovni najem, pri čemer najemnik v svoji bilanci stanja iz naslova najema ne pripozna ničesar.

Opisani model je bil tarča mnogih kritik, predvsem iz tabora uporabnikov računovodskih izkazov. Številni uporabniki tako menijo, da tudi pri poslovnih najemih pri najemniku obstajajo sredstva in obveznosti, ki bi zato morala biti v najemnikovi bilanci stanja tudi pripoznana. Zato le-ti v svojih analizah bilanc stanja najemnikov le-te za ocenjene zneske nepripoznanih sredstev in obveznosti rutinsko »popravljajo«, klub temu po njihovem mnenju razkritja v pojasnilih ne zadostujejo, da bi bili takšni »popravki« dovolj zanesljivi. Obstoj dveh tako različnih modelov obračunavanja najemov tudi pomeni, da se lahko podobni posli obračunavajo zelo različno, kar zmanjšuje primerljivost; hkrati pa omogoča možnosti, da se posli strukturirajo na način, da se doseže želena razvrstitev najema.

Kot smo že omenili, so tudi najemi skupni projekt IASB in FASB, tako da sta obe organizaciji 19. marca 2009 hkrati izdali Dokument za razpravo (angl. *Discussion Paper*) *Najemi* (odslej DP) s štirimesečnim rokom za pošiljanje komentarjev.

DP zaradi časovne stiske skoraj izključno obravnava obračunavanje najemov pri najemnikih, pri čemer je obračunavanju pri najemodajalcih namenjeno samo zadnjo poglavje brez preliminarnih stališč. DP predlaga nov pristop k obračunavanje najemov pri najemnikih, pri katerem se čisto vse najemne pogodbe obravnavajo kot pridobitev »pravice do uporabe« sredstva, ki je predmet najema. Tako najemnik v svoji bilanci stanja pri kakršnikoli najemni pogodbi vedno pripozna sredstvo t.j. »pravice do uporabe« in obveznost za plačilo najemnin za trajanje najema.

Najemne pogodbe najemnikom pogosto podeljujejo določene pravice kot so možnost (angl. *option*) podaljšati ali prekiniti najem sredstva, možnost sredstvo v najemu od koncu trajanja najema odkupiti ipd.; ali nalagajo obveze kot npr. jamstvo za preostalo vrednost (angl. *residual value guarantee*) sredstva v najemu. Seveda se potem takoj zastavi vprašanje, kako jih obračunavati. Ena možnost bi bila, da bi morali najemniki takšne komponente najema obračunavati posebej. Vendar se takšne komponente med seboj pogosto povezane ter se z njimi zelo redko trguje, s čimer je njihovo pošteno vrednost zelo težko izmeriti, in prav zaradi tovrstnih težav je padla odločitev, da mora najemnik iz naslova najemne pogodbe pripoznati samo eno sredstvo t.j. »pravice do uporabe« in samo eno obveznost (do plačila najemnin).

Merjenje pri začetnem pripoznanju in po začetnem pripoznanju je načeloma zelo podobno kot dandanes pri finančnih najemih, s to razliko, da se pri merjenju upoštevajo tudi zneski pogojnih najemnin (angl. *contingent rentals*). Pri najemih z možnostmi (angl. *leases with options*) mora najemnik pripoznati obveznost za določeno najbolj verjetno (angl. *most likely*) obdobje najema. Vzemimo, da najemna pogodba določa 10 letno nepreklicno obdobje z enkratno možnostjo podaljšati najem za dodatnih 5 let. Model iz DP predvideva, da se vsako obdobje ugotavlja, katero najemno obdobje je najbolj verjetno (10 let ali 15 let). Ob morebitni spremembi najbolj verjetnega obdobja najema se potem ustrezno prilagodijo tako zneski pripoznane obveznosti kot tudi sredstva iz naslova najema. Kadar pa najemnik najemodajalcu jamči za preostalo vrednost sredstva v najemu, v okviru svoje obveze za plačilo najemnin pripozna najbolj verjeten znesek plačila preostale vrednosti (in ne največji možni znesek kot po MRS 17).

EFRAG je v svojem pismu s komentarji precej skeptičen do predlaganega modela, najbolj zaradi dejstva, da je »testiran« samo iz ene strani, t.j. iz perspektive najemnika. Zato EFRAG poziva IASB, da pred izdajo končnega standarda podrobno obravnava tudi obračunavanje najemov pri najemodajalcih. Sicer pa so mnenja članov EFRAG o predlaganem načinu obračunavanja najemov z možnostmi diametralno različna. Nekje polovica članov podpira predlagani način, ker po njihovem mnenju zagotavlja uporabnikom najbolj uporabne informacije, medtem ko druga polovica članov meni, da predlagani način lahko pripelje do pripoznavanja zneskov obveznosti, ki ne ustrezajo opredelitvi obveznosti v Okvirnih navodilih IASB.[14]

Osnutek za razjasnitev (angl. *Exposure Draft*) se po načrtu dela IASB iz 1. avgusta 2009 pričakuje v drugi polovici leta 2010.

[14] Polno ime je Okvirna navodila za pripravo računovodskih izkazov (angl. *Framework for the preparation of financial statements*, kratko *Framework*).

4. AKTIVNOSTI EFRAG

EFRAG je angleška kratica za *European Financial Reporting Advisory Group*, kar bi lahko v slovenščino prevedli kot Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje (odslej EFRAG).

EFRAG je nepridobitna organizacija zasebnega prava, registrirana v Belgiji s sedežem v Bruslju, ki je bila ustanovljena leta 2001 z namenom z nasveti o tehnični kakovosti pomagati Evropski komisiji pri odobravanju (angl. *endorsement*) MSRP, ki jih izdaja IASB iz Londona, za uporabo v EU.

Ta vloga EFRAG je bila leta 2006 formalizirana v Delovnem sporazumu (angl. *Working Agreement*) z Evropsko komisijo, ki določa, da bo EFRAG Evropski komisiji svetoval pri vseh zadevah v zvezi z uporabo MSRP v EU. Zraven tega pa se poskuša uveljaviti kot glas Evrope na področju zunanjega računovodskega poročanja. Tako pošilja pisma s komentarji na vse IASB dokumente, ki so izdani z namenon pridobiti komentarje; se kot uradni opazovalec (angl. *observer*) udeležuje IASB delovnih skupin; se enkrat na četrtletje sestaja z evropskimi izdajatelji računovodskih standardov, s katerimi tesno sodeluje pri nekaterih proaktivnih, tako imenovanih PAAinE[15] projektih, ki naj bi izboljšali kakovost evropskih zamisli v globalnih računovodskih debatah ter spodbudili debate o pomembih vprašanjih še preden IASB izda svoje predloge; in še bi lahko naštevali.

EFRAG navzven deluje preko Skupine tehničnih strokovnjakov (za področje računovodenja) (angl. *Technical Expert Group*, odslej TEG), ki se sestaja enkrat mesečno v Bruslju in ki sprejema svoje odločitve neodvisno. TEG sestavlja 12 članov z volilno pravico iz različnih evropskih držav. Predsedniki izdajateljev računovodskih standardov iz Francije, Nemčije in Velike Britanije so dodatni člani TEG po funkciji, vendar nimajo volilne pravice. Evropska komisija in CESR[16] imata status uradnega opazovalca. Predsednik TEG Stig Enevoldsen, revizijski partner iz Danske in bivši predsednik IASC, predhodnika IASB; je edini član TEG, ki namenja ves svoj delovni čas EFRAG, medtem ko ostali člani TEG posvečajo EFRAG najmanj 30 % svojega delovnega časa in sicer brez kakršnegakoli plačila. EFRAG nadzoruje 14 članski Nadzorni svet, ki mu predseduje Pedro Solbes Mira, bivši komisar Evropske komisije in španski minister za finance.

[15] Proactive Accounting Activities in Europe.
[16] Committee of European Securities Regulators (CESR).

EFRAG Sekretariat, ki obsega vodje projektov, tehničnega direktorja in administrativno osebje, je zadolžen za podporo TEG in skrbi za tekoče delovanje EFRAG[17].

5. ZAKLJUČEK

Iz prispevka je razvidno, da je dogajanje na področju MRS in MSRP v zadnjem času zelo intenzivno. To je posledica ambicioznega načrta sodelovanja, ki sta si ga zastavila ameriški FASB in IASB iz Londona, dodatno dinamiko pa mu je dodala še globalna finančna kriza. Tempo izdajanja dokumentov, ki so izdani z namenon pridobiti komentarje, je od junija naprej res neverjeten, hkrati pa so na voljo zelo kratki roki za pošiljanje komentarjev (glejte npr. podpoglavje 3.2.1). Zato se številne organizacije in podjetja pritožujejo, da temu tempu težko sledijo in posledično tudi kakovost komentarjev ni takšna, kot bi lahko bila, če bi bilo na voljo več časa in če se ne bi toliko stvari dogajalo naenkrat. Tako je na primer tudi EFRAG moral julija poleg rednega tridnevnega sestanka svoje Skupine tehničnih strokovnjakov (TEG) sklicati še dodatni dvodnevni sestanek, enako pa je načrtovano tudi v mesecu septembru.

Kot smo omenili v podpoglavju 3.2 je IASB enkrat že bil izpostavljen pritisku Evropske komisije, da čimprej izda želeno spremembo MRS 39. IASB se je pritisku uklonil in spremembe izdal mimo svojega siceršnjega procesa sprejemanja standardov. V takšnih primerih je seveda nujno potrebno, da Evropska komisija pozna vsak tehnični detajl posameznih MSRP, in takrat je strokovna podpora EFRAG še posebej dragocena.

6. LITERATURA

1. EFRAG (2009) EFRAG Annual Review 2008. Spletni naslov: http://www.efrag.org/files/News%20related%20documents/EFRAG%20Annual%20Review%202008.pdf.
2. EFRAG (2009) EFRAG's comment letter on the ED 10 Consolidated Financial Statements. Spletni naslov: http://www.efrag.org/projects/detail.asp?id=84.

[17] Avtor je bil od 1. septembra 2008 do 31. avgusta 2009 zaposlen na EFRAG za polni delovni čas kot vodja projektov ter bil neposredno zadolžen za projekta o predstavljanju računovodskih izkazov in o najemih.

3. EFRAG (2009) EFRAG's comment letter on the DP Preliminary Views on Financial Statement Presentation. Spletni naslov: http://www.efrag.org/projects/detail.asp?id=137.

4. EFRAG (2009) EFRAG's comment letter on the DP Leases. Spletni naslov: http://www.efrag.org/projects/detail.asp?id=108.

5. EFRAG (2009) EFRAG's comment letter on the DP Preliminary Views on Revenue Recognition in Contracts with Customers. Spletni naslov: http://www.efrag.org/projects/detail.asp?id=111.

6. EFRAG (2009) EFRAG Facts. Spletni naslov: http://www.efrag.org/content/default.asp?id=4103.

7. Financial Stability Forum (2009) Overview. Spletni naslov: http://www.financialstabilityboard.org/about/overview.htm.

8. IASB (2008) Discussion Paper Financial Instruments with Characteristics of Equity. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Liabilities+and+Equity/Discussion+Paper+and+Comment+Letters/Discussion+Paper+and+Comment+Letters.htm.

9. IASB (2008) Discussion Paper Preliminary Views on Financial Statement Presentation. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Financial+Statement+Presentation/Discussion+Paper+and+Comment+Letters.htm.

10. IASB (2008) Discussion Paper Preliminary Views on Revenue Recognition in Contracts with Customers. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Revenue+Recognition/Discussion+Paper+and+Comment+Letters/Discussion+Paper+and+Comment+Letters.htm.

11. IASB (2008) ED 10 Consolidated Financial Statements. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Consolidation/Exposure+Draft+and+Comment+Letters/Exposure+Draft+and+Comment+Letters.htm.

12. IASB (2008) IASB amendments permit reclassification of financial instruments. Spletni naslov: http://www.iasb.org/News/Press+Releases/IASB+amendments+permit+reclassification+of+financial+instruments.htm.

13. IASB (2009) Consolidation. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Consolidation/Consolidation.htm.

14. IASB (2009) Discussion Paper Leases. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Leases/Discussion+Paper+and+Comment+Letters/Discussion+Paper+and+Comment+Letters.htm.

15. IASB (2009) Exposure Draft Derecognition: Proposed Amendments to IAS 39 and IFRS 7. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Derecognition/Exposure+Draft+and+Comment+Letters/Exposure+Draft+and+Comment+Letters.htm.

16. IASB (2009) Exposure Draft Fair Value Measurement. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Fair+Value+Measurement/Exposure+Draft+and+Comment+Letters/Exposure+Draft+and+Comment+Letters.htm.

17. IASB (2009) Exposure Draft Financial Instruments: Classification and Measurement. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Financial+Instruments+A+Replacement+of+IAS+39+Financial+Instruments+Recognitio/Exposure+Draft+and+Comment+Letters/Exposure+Draft+and+Comment+Letters.htm.

18. IASB (2009) Financial Instruments. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Financial+Instruments/Financial+instruments.htm.

19. IASB (2009) Financial Instruments: Replacement of IAS 39. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Financial+Instruments+A+Replacement+of+IAS+39+Financial+Instruments+Recognitio/Financial+Instruments+Replacement+of+IAS+39.htm.

20. IASB (2009) IASB enhances financial instruments disclosures. Spletni naslov: http://www.iasb.org/News/IASB+enhances+financial+instruments+disclosures.htm.

21. IASB (2009) Memorandum of Understanding with FASB. Spletni naslov: http://www.iasb.org/Current+Projects/Memorandum+of+Understanding+with+the+FASB.htm.

22. IASB (2009) IASB Work Plan – projected time. Spletni naslov: http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/A5BDD75C-0ACA-4303-A849-D3CB0551D4A3/0/Work_planAug_1_2009.pdf.

23. NOVAK, A. (2007) Osnovne značilnosti osnutka mednarodnega standarda za mala in srednja podjetja. V: Zbornik referatov XXII. posvetovanja o računovodstvu, reviziji, davščinah in financah, Društvo računovodij, finančnikov in revizorjev Maribor, Maribor, 26. in 27. september 2007, str. 5-21.

SUMMARY ● *Recent developments in the field of IASs and IFRSs are importantly influenced by cooperation activities between the U.S. FASB and London-based IASB. The starting point was the Norwalk Agreement of 2002, followed by the Memorandum of Understanding of 2006 and 2008 the agreement on priorities and milestones to be reached until the middle of 2011. The paper describes the most important active projects. Consolidation, financial instruments and fair value measurement projects were due to the global financial crisis prioritised and are mainly already at the Exposure Draft stage with the new standards expected to be issued already at the end of 2009 (consolidation) and in 2010. Projects on financial statement presentation, revenue recognition and leases are at the Discussion Paper stage and will be finished with the issuance of the new standards in the second half of 2011. The end of the paper is devoted to EFRAG, the organisation which is among other things giving advice to European Commission on all issues relating to the application of IFRS in the EU.*

Key Words ● *EFRAG, FASB, financial crisis*, *IASB, IFRS.*